

«ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ «ՇԻՐԱԿ ԿԵՆՏՐՈՆ» ՀԿ

ՀՀ, 3101 Գյումրի, Ֆուրմանով 32,
հեռ. + (374 312) 6-69-92, +(374 91) 45-13-37
Էլ փոստ՝ info@shirakcentre.org
Կայք՝ www.shirakcentre.org

ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսյանին
ՀՀ վարչապետ Տիգրան Սարգսյանին
ՀՀ քաղաքաշինության նախարար
Սամվել Թադևոսյանին

Դիմում-առաջարկ

Աղետի գոտում երկրաշարժից անօթևան ընտանիքներին բնակարանների տրամադրման գործընթացը կարգավորող ՀՀ կառավարության որոշումներում անհրաժեշտ լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին առաջակություններ

Աղետի գոտում երկրաշարժից անօթևան ընտանիքներին պետության կողմից բնակարանանային փոխհատուցման ավելի քան երկու տասնամյակ ձգձգվելու պատճառով բնակարանի հավակնորդ հարյուրավոր ընտանիքներում առաջացել են մի շարք խնդիրներ, որոնք անօթևաններից շատերին, առանց ՀՀ կառավարության բնակբաշխման կարգը սահմանող որոշումներում փոփոխություններ կատարելու, հնարավորություն չեն տալիս համալրել բնակարաններ ստանալու համար պահանջվող փաստաթղթերի փաթեթները և մասնակցել բնակարանների բաշխման գործընթացին:

Դիտարկելով և ուսումնասիրելով աղետի գոտում ու մասնավորապես Գյումրի քաղաքում երկրաշարժի հետևանքով անօթևան ընտանիքների բնակարանների բաշխման գործընթացում ի հայտ եկած խնդիրները, ինչպես նաև դրանում բոլոր անօթևան ընտանիքների մասնակցության իրավունքի ապահովման նպատակով առաջարկում ենք ՀՀ կառավարության բնակբաշխման կարգը սահմանող որոշումներում կատարել հետևյալ փոփոխություններն ու լրացումները:

1. Մեկ ժամանակավոր կացարան տնօրինող բազմանդամ ընտանիքներին ևս ընձեռել առանց տնակը քանդելու նոր ստացած բնակարանը սեփականաշնորհելու հնարավորություն:

Աղետի գոտու բնակարանների բաշխման կարգում ՀՀ կառավարության 2011 թ. ապրիլի 14-ի նիստում կատարված փոփոխությունները, որոնցով բազմաբնակարան շենքերից բնակարան ստացած բազմանդամ ընտանիքներին հնարավորություն տրվեց մեկից ավելի ոչ հիմնական շինություններ զբաղեցնելու դեպքում դրանցից մեկը

բնակությունից չազատել և չքանդել, դրական ազդեցություն ունեցավ ինչպես բազմաթիվ բազմանդամ ընտանիքների բնակարանային պայմանները բարելավելու, այնպես էլ Մուշ-2 թաղամասի բնակեցումն արագացնելու հարցում: Սակայն այդ փոփոխություններում անտեսվել են այն ընտանիքների շահերն ու իրավունքները, որոնք թեև բազմանդամ են, սակայն չեն տնօրինում մեկից ավելի տնակ, ուստի նրանց կողմից տնօրինվող ոչ հիմնական շինությունները ենթակա են ամբողջովին քանդման: Մեր ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ այդ բազմանդամ ընտանիքները մի կերպ բնակվել են միևնույն ժամանակավոր կացարանում կամ ընտանիքի անդամների մի մասը երկար տարիներ բնակվել է վարձով բնակարաններում: Աղետի գոտում բնակարան ստացած՝ մեկից ավելի տնակներ ունեցող բազմանդամ ընտանիքներին արտոնության տրամադրումը, իսկ մեկ տնակ ունեցող բազմանդամներին դրա չտրամադրումը նշանակում է, որ նախկինում բնակվելու համեմատաբար տանելի պայմաններ ունեցած ընտանիքի բնակության պայմաններն ավելի բարելավվելու են, այդպիսիք չունեցածներինը՝ ոչ...

Ներկայումս, երբ դեռ ընթանում է 2010թ.-ին Մուշ-2 թաղամասում բնակարաններ ստացած ընտանիքների ժամանակավոր կացարաններից տարածքների ազատման և նոր բնակարանների սեփականաշնորման գործընթացը, մեր դիտարկումները ցույց են տալիս, որ անլուծելի խնդրի առաջ են կանգնել բազմանդամ, սակայն մեկ տնակ տնօրինող տասնյակ ընտանիքներ, որոնք, մեծ ցանկության դեպքում անգամ, պարզապես չեն կարող բնակվել մեկ բնակարանում, իսկ նրանց նոր բնակարանները սեփականաշնորհել չի թույլատրվում, քանի որ չեն քանդել իրենց տնակները:

Ուստի անհրաժեշտ է անհապաղ փոփոխություններ կատարել աղետի գոտում բնակարանների բաշխման կարգը սահմանող որոշումներում և իրենց նոր ստացած բնակարանները սեփականաշնորհելու հնավորություն ընձեռել նաև այն բազմանդամ ընտանիքներին, որոնք տնօրինում են ընդամենը մեկ տնակ: Այդ քայլով որոշ չափով կբարելավվեն նրանց կացարանային պայմանները, ինչպես նաև հավասար հնարավորություններ կտրամադրվեն բազմանդամ բոլոր ընտանիքներին:

2. Բնակբաշխման գործընթացին մասնակցելու հնարավորություն տալ բնակբաշխման հանձնաժողովի կողմից պահանջվող փաստաթղթերի փաթեթները մասնակի համալրած այն ընտանիքներին, որոնց մեկ կամ մի քանի անդամները գրավոր և պատշաճ իրազեկվելուց հետո էլ հրաժարվում են տրամադրել իրենց անձնական փաստաթղթերն ու ընտանիքի մյուս անդամների հետ մասնակցել բնակարանների բաշխման գործընթացին, իսկ իրենց փաստաթղթերը տրամադրելուց հրաժարվող քաղաքացիներին այլևս չճանաչել բնակարան ստանալու շահառու:

Երկրաշարժից անցած 23 տարիների ընթացքում անօթևան շատ ընտանիքների ներսում ձևավորվել են մեկից մինչև մի քանի նոր ընտանիքներ, որոնք սակայն, գործող կարգի համաձայն, միասին ստանալու են մեկ բնակարան, բաղկացած այնքան սենյակներից, որքան նախկին մեկ ամբողջական ընտանիքը կորցրել է երկրաշարժի ժամանակ: Կան բազմաթիվ անօթևան ընտանիքներ, որոնց կազմում հաշվառված մեկ կամ մի քանի անդամները, համաձայնության չգալով ստանալիք բնակարանների ապագա պատկանելիության հարցում կամ այլ դրդապատճառներով՝ հրաժարվում են

ընտանիքի մյուս անդամներին տրամադրել իրենց անձնական փաստաթղթերը, ինչի պատճառով հնարավոր չի լինում ամբողջացնել պահանջվող փաստաթղթերի փաթեթը:

3. Բնակբաշխման գործընթացին մասնակցելու հնարավորություն տալ անօթևանների հերթացուցակում հաշվառման և վերահաշվառման ժամանակ Հայաստանից ժամանակավորապես բացակայելու և տարաբնույթ այլ պատճառներով հաշվառումից դուրս մնացած այն ընտանիքներին, որոնք երկրաշարժին բնակարան են կորցրել, սակայն մինչև օրս չեն փոխհատուցվել:

Աղետի գոտում և մասնավորապես Գյումրիում ներկայումս ընթացող բնակբաշխման գործընթացին չեն կարողանում մասնակցել նաև այն մոտ երկու հարյուր ընտանիքները, որոնք թեև երկրաշարժին բնակարան են կորցրել և մինչև օրս չեն փոխհատուցվել, սակայն անօթևանների հերթացուցակում հաշվառված չեն: Մեր ուսումնասիրություններով՝ այդ ընտանիքների գերակշիռ մասը վերահաշվառման ժամանակ բացակայել են Հայաստանից և փաստորեն զրկված են բնակարան ստանալու իրավունքից, քանի որ աղետի գոտում երկրաշարժի հետևանքով անօթևան մնացած ընտանիքների հաշվառման կարգը սահմանող կառավարական որոշումներով անօթևանների հերթացուցակում հաշվառվելու դիմումների ընդունման վերջնաժամկետը սահմանված է եղել 2008 թ. նոյեմբերի 1-ը:

4. Բնակբաշխման գործընթացին մասնակցելու հնարավորություն տալ անօթևանների հերթացուցակում հաշվառված և երկրաշարժի հետևանքով սեփական տուն կորցրած, ինչպես նաև նախկինում զբաղեցրած բնակարանի սենյակների թվի չափով կամ ավել բնակարան ստացած 277 ընտանիքներին:

Աղետի գոտում ընթացող բնակբաշխման 2008-2013թթ. գործընթացում Գյումրու անօթևանների ցուցակում հաշվառված, երկրաշարժի հետևանքով անհատական բնակարանային ֆոնդում բնակելի տուն կորցրած և նախկինում զբաղեցրած բնակարանի սենյակների թվի չափով կամ ավել բնակարան ստացած 277 ընտանիքների չթույլատրվեց մասնակցել գործընթացին:

5. ՀՀ կառավարության 1999 թվականի հունիսի 10-ի N 432 որոշման 16-րդ կետի վերջին ենթակետի համաձայն Գյումրու երկրաշարժի հետևանքով անօթևան ընտանիքների հերթացուցակում հաշվառված և բնակբաշխման հանձնաժողովի կողմից 4 սենյականոց բնակարանի շահառու ճանաչված, 8 և ավել անձից բաղկացած ընտանիքներին մեկ չորս սենյակի փոխարեն հատկացնել երկուական բնակարան: Այդ նպատակով առաջարկում ենք հաջորդ տարի՝ 2013 թվականին Գյումրիում կառուցվելիք 400 բնակարանների ցանկում չներառել 4 սենյականոց բնակարանների կառուցում:

2010 թվականին ծրագրված 1320-ի փոխարեն կառուցվեց և շահագործման հանձնվեց 1056 բնակարան, այսինքն՝ 264 բնակարանով պակաս, 2012թ.-ին նախատեսված 1944-ի փոխարեն շահագործվեց 1756 բնակարան կամ 188-ով պակաս: Պատճառաբանությունը երկու դեպքերի համար մոտավորապես նույնն է. բնակարանաշինության առաջին փուլում նախապես որոշված 1 եւ 2 սենյականոցների հաշվին շինարարության ընթացքում որոշվեց և կառուցվեց 264 հատ 3 սենյականոց, իսկ երկրորդ փուլում 1, 2 եւ 3

սենյականոց բնակարանների թվի կրճատման հաշվին կրկին նախագծային փոփոխություններ կատարվեցին և կառուցվեց 124 հատ 4 սենյականոց բնակարան: Նման դեպքում տրամաբանական կլիներ, եթե նախատեսված բնակարանների քանակի կրճատման փոխարեն 4 սենյակի հավակնորդ բազմանդամ ընտանիքներին հատկացվեին երկուական բնակարաններ: Խնդիրն այն է, որ երկրաշարժից անցած 23 տարիների ընթացքում նման ընտանիքների կազմը զգալի փոփոխությունների է ենթարկվել. հիմնականում նրանց և՛ անդամների քանակն է ավելացել, և՛ ընտանիքի ներսում նոր ընտանիքներ են ավելացել: Ուստի այս շահառուները ստացած բնակարանի պատկանելությունը որոշելու հարցում բավական լուրջ խնդիրներ ունեն: Առավել ևս, որ ՀՀ կառավարության 1999 թվականի հունիսի 10-ի N 432 որոշման 16-րդ կետի վերջին ենթակետի համաձայն թույլատրվում է նման մոտեցում.«4 և 5-սենյականոց բնակարան կորցրած քաղաքացիներին, որոնց ընտանիքները բնակարանի հատկացման պահին բաղկացած են ութ և ավելի մարդուց, կարող է հատկացվել 2 բնակարան: Ընտանիքներին մեկից ավելի բնակարան հատկացվելու դեպքում դրանք, հնարավորության դեպքում, տրվում են նույն մուտքում և նույն հարկում»:

6. Աղետի գոտում պետության կողմից բնակարանային փոխհատուցման ոչ ենթակա, կիսախարխուլ շենքերում, մասնավորապես նախկին հանրակացարաններում բնակվող անօթևան ընտանիքներին ժամանակավոր կացարաններով ապահովելու անհրաժեշտության մասին

Գյումրիում տասնյակ անօթևան ընտանիքներ բնակվում են երկրաշարժից խարխված և հետագա տարիներին կիսով չափ փլված շենքերում, որոնց մեծ մասը նախկին հանրակացարաններն են: Դրանցում մարդիկ մի կերպ պատսպարված են համատարած հակահիգիենիկ պայմաններում. շենքերը չունեն կոմունալ որևէ հարմարություն, անգամ ջուր և կոյուղի: Այդ քառահարկ շինություններից կան այնպիսիները, որոնք պարբերաբար ենթարկվում են փլուզումների, քանդվել են նույնիսկ աստիճանները և անգամ մի անգգույշ շարժում կարող է դառնալ ճակատագրական: Այնպես որ նույնիսկ տնակներն այդ հանրակացարանների հետ համեմատած՝ առանձնատներ են թվում:

Ինչպես գիտենք, աղետի գոտում քաղաքացիներին բնակարաններ հատկացնելու կարգը սահմանող ՀՀ կառավարության որոշումների համաձայն բնակարան ստացած քաղաքացիները, բացառությամբ բազմանդամ ընտանիքների, պարտադիր կերպով պետք է քանդեն և տարածքներն ազատեն ժամանակավոր կացարաններից: Այդ թվում կան քանդման ենթակա, նախորդ և ընթացիկ տարում բնակարաններ ստացած ընտանիքների կողմից տնօրինվող քարաշեն կամ կիսաքարաշեն այնպիսի ժամանակավոր կացարաններ, որոնք միանգամայն պիտանի են երկարաժամկետ բնակության համար:

Քանի որ պետությունը չունի բոլոր անօթևաններին բնակարաններով ապահովելու միջոցներ, կարծում ենք՝ լավագույն լուծում կլինի, եթե բնակարան ստացած ընտանիքների համեմատաբար բարվոք վիճակում գտնվող ժամանակավոր կացարանները քանդելու փոխարեն, համապատասխան դրամական փոխհատուցման

դիմաց վերցվեն դրանց փաստացի տնօրինողներից և հատկացվեն պետության կողմից բնակարանային փոխհատուցման ոչ ենթակա այն ընտանիքներին, որոնք բնակվելու որևէ կացարան չունեն կամ մի կերպ պատասպարված են կիսախարխուլ շենքերում ու նախկին հանրակացարաններում:

7. Բնակրաշխման վիճակահանությունները առավել թափանցիկ դարձնելու նպատակով ՀՀ կառավարության բնակրաշխման կարգը սահմանող որոշումներում կատարել լրացում՝ ՀՀ պետությունների միջոցների հաշվին վիճակահանությունների ամբողջական տեսաձայնագրման և ուղիղ հեռարձակման, ինչպես նաև վիճակահանությունների ավարտից մեկ շաբաթվա ընթացքում տեսաձայնագրությունները ՀՀ քաղաքաշինության վեբ կայքում տեղադրման մասին:

Մենք համոզված ենք, որ ՀՀ կառավարության համապատասխան որոշումներում այս առաջարկվող փոփոխությունները կատարելու դեպքում աղետի գոտում երկրաշարժից անօթևան հարյուրավոր ընտանիքների ևս հնարավորություն կտրվի մասնակցելու բնակրաշխման գործընթացին, ինչը կթեթևացնի անօթևանության խնդիրը Գյումրիում:

*Գյումրի
Հունիս 31, 2012թ.*

«Շիրակ կենտրոն» ՀԿ նախագահ

Վահան Թումայան

Դիմում-ուղերձին միացել են հետևյալ հասարակական կազմակերպությունները

«Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբ ՀԿ

«Բիոտֆիա» առողջապահության , բնապահպանության և գյուղատնտեսական զարգացման կենտրոն ՀԿ

«Ա.Դ. Սախարովի անվան մարդու իրավունքների պաշտպանության հայկական կենտրոնի Շիրակի տարածաշրջանային մասնաճյուղ» ՀԿ

«ԽորանԱրդ» ինտելեկտուալ կենտրոն ՀԿ

«Կրթության ասպարեզ» ՀԿ

«Մենք պլյուս» սոցիալական ՀԿ

«Անի» հաշմանդամ երեխաների ՀԿ

«Արաքս կենտրոն» բարեգործական ՀԿ

«Նոր Մերունդ» մանկապատանեական և երիտասարդական ՀԿ

«Գյումրու Առաջընթաց» քաղաքացիական հասարակության զարգացման կենտրոն» ՀԿ

«Սրբազան Հոդ» Բարեգործական ՀԿ

«Համայնքային նախաձեռնութ. և քարոզչության կենտրոն» ՀԿ

«Երեխաների հասարակություն» մանկապատանեական ձեռնարկումների աջակցության կենտրոն» ՀԿ

«Երիտասարդ կանանց քրիստոնեական «Ֆլորա» ասոցիացիա» ՀԿ

«Մեդվիկ» մանկապատանեական ՀԿ

«Երիտասարդական նախաձեռնությունների կենտրոն» ՀԿ

«Երաշխիք» քաղաքացիական հասարակության կենտրոն ՀԿ

«Կայունություն և առաջընթաց» ՀԿ

«Նոր հայացք» քաղաքացիական հասարակության կենտրոն» ՀԿ

«Գյումրիի կանայք, զարգացման կենտրոն» ՀԿ

«Նոյ» ինտելեկտուալ ստեղծագործության կենտրոն» ՀԿ

«Քաղաքային ուսումնասիրությունների կենտրոն» ՀԿ

«Շիրակ կենտրոն» ՀԿ

«Աջակից» բարեգործական ՀԿ

«ՀՀ Հաշմանդամների ասոցիացիայի Գյումրիի մասնաճյուղ» ՀԿ

«Լիության տուն» համայնքային կենտրոն ՀԿ

«Երրորդ բնություն» ՀԿ

Գյումրի «Անի» ՀԿ

«Ցոլինե» բարեգործական, մշակութային, իրավապաշտպան ՀԿ

«Ծնողագուրկ երեխաների հանձնախումբ» բարեգործական Շիրակի մարզային կառույց ՀԿ

«Շիրակի շահերի պաշտպանության և աջակցության կենտրոն» ՀԿ

«Խորհրդատու» բարեգործական հիմնադրամ